

перетворюється на глобальну проблему. Виходячи з аналізу житлового фонду Дніпропетровщини, для покращення його стану та розвитку можна висунути такі рекомендації:

1. Удосконалити законодавство щодо житлового забезпечення населення;
2. Виділяти з держбюджету на реалізацію державних соціальних програм більш значну суму коштів;
3. Приділяти більше уваги громадянам, які потребують покращення житлових умов;
4. Створити добровільні об'єднання громадян, які у змозі власними силами допомогти створити сприятливі умови для життя населення.

Список використаних джерел

1. Державна соціальна програма «Доступне житло» [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://investhelp.com.ua/content/serg%D1%96i-komnatnii-%C2%A%20Bderzhavna-sots%D1%96alna-programa-%C2%ABdostupne-zhitlo%C2%BB-ne-ma%D1%94-v%D1%96kovikh-obmezhen%C2%BB#>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Постанова Кабінету міністрів України від 29 липня 2002р № 1089 «Про затвердження Державної програми забезпечення молоді житлом на 2002-2012 роки» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1089-2002-%D0%BF>.
4. Постанова Кабінету міністрів України від 24 жовтня 2012р № 967 Про затвердження Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/967-2012-%D0%BF>.

УДК 330.59

Шевченко Олена

к.е.н., доцент

Національний університет «Кієво-Могилянська Академія»

м. Київ

ПРОБЛЕМИ ДОСЯГНЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ В УКРАЇНІ

Анотація

У статті розглянуто суть і роль європейських соціальних стандартів в соціальній політиці європейських країн, визначено необхідність та стратегічні напрямки імплементації їх в Україні в контексті євро інтеграційних процесів.

Ключові слова: соціальні стандарти, соціальна політика, соціальні гарантії, прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата.

Для країн з розвиненою ринковою економікою все актуальнішими стають процеси соціалізації економіки. Це обумовлено тим, що в процесі свого розвитку ринкова система набула нових цінностей, на чолі яких стоїть людина, її життя, здоров'я, безпека, добробут та гармонійне існування, а отже, і нових механізмів для реалізації завдань з забезпечення гідного існування індивідів. Одним з цих механізмів є соціальна стандартизація та уніфікація. Причиною появи соціальних стандартів стала успішна реалізація соціально-економічної політики високорозвиненими країнами, створення так званих держав загального добробуту, забезпечення їх сталого розвитку. Для передачі цього досвіду країнам, що розвиваються і прагнуть соціалізувати власні економічні системи, було визначено ряд індикаторів та стандартів, які ілюструють ефективність реалізації соціальної політики, рівень життя населення в цих країнах.

Незважаючи на те, що існують певні відмінності в національних моделях соціальних стандартів (континентальна, англосаксонська, шведська та південноєвропейська) європейських країн, вже з початку 60-х р. р. минулого століття здійснені перші спроби їх уніфікації. Вони знайшли відображення в Європейській соціальній хартії 1961 р., нову редакцію якої в 1996 р. ратифікували 15 європейських країн. При цьому можна виокремити два основні завдання, реалізації яких служать європейські соціальні стандарти:

- стандартизація соціальних прав громадян країн-членів ЄС;
- розробка соціальних стандартів рівня життя населення з метою забезпечення соціальної стабільності в суспільстві та зниження соціальної напруженості.

Європейські стандарти – норми, що прийняті за основу інституціями ЄС та застосовуються в практиці країн ЄС

Соціальне забезпечення за стандартами Ради Європи і Європейського Союзу включає крім соціального забезпечення інші форми соціального захисту – державну соціальну допомогу, а також спеціальний особливий (додатковий) захист для окремих категорій населення.

Держава повинна мати таку систему соціального забезпечення, яка шляхом виплати соціальних допомог покривала б основні соціальні ризики.

Таким чином, метою створення системи соціальних стандартів в європейській практиці є моніторинг рівня життя населення для дійсних членів ЄС, та орієнтування нових членів Європейської Співдружності та країн, які прагнуть досягти рівня розвитку європейських країн, у процесі здійснення соціальної політики і соціалізації своїх економік.

Україна декларує намір стати партнером та інтегруватися в спільноту європейських країн для запозичення їхнього досвіду в сфері суспільно-економічної діяльності для подолання відсталості і підвищення добробуту своїх громадян до європейського рівня. Досягнення високого рівня життя населення, аналогічного рівню в країнах Європи, є можливим за умови імплементації ЄСС у свою практику.

Впровадження ЄСС в Україні передбачає ряд механізмів та етапів. Одним з важливих аспектів здійснення європейської соціальної політики в Україні є стандартизація в сфері соціального захисту. Сучасна політика соціального

захисту в Україні має ряд проблем: нестача ресурсів на соціальне забезпечення, демографічні проблеми, економічні (безробіття, корупція, тіньова економіка, негативні зовнішньоекономічні впливи), соціальні, політичні.

Таблиця 1

**Стандарти-індикатори рівня життя населення для України
та ЄС-28 у 2013 році***

Назва показника	Нормальне значення	Значення для України	Середнє значення для ЄС-28
Показник очікуваної тривалості життя при народженні	Мінімальне значення – 25 років, максимальне - 85	68,808	78,51996
Показник грамотності дорослого населення	На рівні 100%	99,7	98,68571
Середня тривалість навчання	Не менше 15 років	11,282	10,75276
Реальний НД на душу населення за ПКС	Від 200 до 40 тис. доларів США	6428,007	25305,97
Сумарний коефіцієнт народжуваності	На рівні 2,14 – 2,15	1,29	1,531852
Коефіцієнт старіння населення	Не більше 7%	41	45,61592
Розрив у рівні доходів граничних децильних груп	Не більше ніж 10:1	7,6	8,924
Частка населення, що проживає за межею бідності	Не більше 10%	25	17
Співвідношення мінімальної та середньої заробітної плати	Не більше ніж 1:3	39,4	60
Мінімальний рівень погодинної заробітної плати	Не менше 3 доларів США		
Рівень безробіття	Не вищий від 8-10%	7	10,37778
Кількість правопорушень на 100 тис. населення	До 5 тис. випадків	1146	
Рівень депопуляції	50:50	-0,547	0,230571
Кількість психічних патологій на 100 тис. населення	Не більше 248 осіб	244	

*Розраховано автором

Найкраще відображають ступінь соціального розвитку країн так звані показники рівня життя, які налічують 14 показників, мінімальних соціальних норм, які гарантують гідний рівень життя населення країни. Ці стандарти використовують як європейські країни, так і ООН (при розрахунках індексу

людського розвитку і аналізі та прогнозуванні соціально-політичної ситуації в будь-якій державі).

Якщо за показниками грамотності і демографічними показниками, безробіттям Україна не значно відстає від Європи і навіть дещо випереджає, то за іншими індексами має місце суттєве відставання. Отже, Україна потребує стимулювання розвитку економіки, але в той же час така політика не повинна погіршувати соціальну справедливість.

В законі України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» державні соціальні стандарти визначаються як встановлені законами, іншими нормативно-правовими актами соціальні норми і нормативи або їх комплекс, на базі яких визначаються рівні основних державних соціальних гарантій. А державні соціальні гарантії - як встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму. До соціальних норм і нормативів відносять показники необхідного споживання продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг та забезпечення освітніми, медичними, житлово-комунальними, соціально-культурними послугами. Нормативи витрат (фінансування) Закон визначає як показники поточних і капітальних витрат з бюджетів усіх рівнів на забезпечення задоволення потреб на рівні, не нижчому від державних соціальних стандартів і нормативів [1].

В цілому українське законодавство містить необхідні основи для впровадження ЄСС, в той же час, задекларовані в цих нормативно-правових актах стандарти, є значно нижчими в порівнянні з європейськими, внаслідок недостатнього рівня економічного розвитку, що а також через наявність корупції та олігархії.

Першочерговими завданнями в процесі соціалізації економіки України в умовах європейської інтеграції є забезпечення розвитку інститутів, законодавства, інфраструктури, структурних реформ, зокрема в сферах соціального захисту (перехід від соціального стандарту «прожитковий мінімум» до соціального стандарту «мінімальний споживчий бюджет», який має бути базою розрахунку мінімальної заробітної плати; запровадження адресної соціальної допомоги), охороні здоров'я, сфері пенсійного забезпечення, мінімальних соціальних гарантій рівня життя населення, забезпечення ефективного функціонування економіки та політичної системи, узгодження політики стимулювання економічного розвитку та забезпечення соціальної справедливості.

Список використаних джерел

1. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : [Закон України] : за станом на 20.11.2014 // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – N 48. – ст.409.
2. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2009–2020 роки : Послання Президента

України до Верховної Ради України від 30.04.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon1.rada.gov.ua.

3. Концепція реформування системи соціальних послуг. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2007р. N 178-р // Концепція реформування системи соціальних послуг. – Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики України.

4. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, 2014 р. // Урядовий портал. – Режим доступу: kmu.gov.ua.

УДК 316.323+316.61

Шевчик Богдан

к.е.н., доцент

Львівська комерційна академія

м. Львів

СОЦІОКУЛЬТУРНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ РЕСУРС В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Анотація

У статті висвітлені особливості та цінності чуттєвої та ідеаційної культур в історичному аспекті. Зокрема, автором висловлено думки щодо діагностики згортання чуттєвої культури та економічної цінності результатів виробництва ідеаційної культури в онтологічному вимірі.

Ключові слова: чуттєва культура, цивілізація, глобалізація, ідеаційна культура.

Життя – це невинний потік змін існуючого. Наш час характерний тим, що зміни носять епохальний характер. Техногенна цивілізація підійшла до рубікону своїх начал – знову гостро стоїть проблема людини, але вже на новому, вищому, планетарному рівні. Якщо індустріальна цивілізація ринкового капіталізму, котра стала розвоєм чуттєвого типу культурної ментальності, запропонувала просту формулу взаємодії людини зі світом, де метою виступила максимізація матеріального добробуту, то чи може піти тим же шляхом і сучасна постіндустріально-інформаційно-інтелектуально-інноваційно-ноосферна цивілізація? Напрошується проста відповідь: а як же інакше? Однак, сформулюємо питання по-іншому: культурні ресурси якого типу економічної ментальності формують фідуціарно-інституціональний каркас нооекономіки? Ті ж, що і триста років тому?

Чуттєва культура економічної ментальності трактує людську душу як безодню потреб, для якої світ довозкола виступає дефіцитом лише в сенсі доступу до ресурсів; детермінізм долається експансією праці і капіталу; "утроба Молоха споживання" виправдовує будь-яку дію, справедливість віддано на відкуп механізму "невидимої руки". Філософія британського утилітаризму, у контексті